

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ד' תשרי תשפ"ג | דף היומי בבלי: קידושין לו | דף הכולל: גיטין פה.
דף היומי בהלכה: קס"ג.
מוסר: אהבת חסד - 'גם ידוע הוא' עד 'גם שעל ידי זה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הדאגה עד שער הכעס "ואמר החכם"

שמעתי על הרב מפוניבז' הגרי"ש כהנמן זצ"ל, שפעם כאשר שכב פעם בבית חולים לפני ניתוח, חיפש מה יוכל לפעול לתועלת הרבים

פוסק הדור מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א בעצות לזכויות לימים הנוראים

זיכוי הרבים כסגולה לזכות לחיים

שמעתי על הרב מפוניבז' הגרי"ש כהנמן זצ"ל, שפעם כאשר שכב פעם בבית חולים לפני ניתוח, חיפש מה יוכל לפעול לתועלת הרבים, וקרא לכמה מתלמידיו ושאל אותם מה יוכלו לעשות כעת לצורך הרבים, ותמחו תלמידיו ושאלוהו מדוע רואה הוא צורך לפעול לתועלת הרבים דווקא בעת כזאת שהוא שוכב בבית החולים קודם הניתוח, והרי יוכל להמתין קצת, ולאחר הניתוח כאשר ישוב לאיתנו אז ילך להתעסק כהרגלו בצורכי רבים.

והשיב להם הרב זצ"ל, ששמע על המגיד מקוז'ניץ זצ"ל, שאמרו עליו הרופאים שיש לו גוף חלש מאד ולא יוכל לחיות לאורך ימים, אולם אעפ"כ האריך שנים רבות למעלה מדרך הטבע, ושאלו אותו תלמידיו בזכות מה האריך ימים, והשיב להם, שבכל משך ימי חייו היה תמיד נוטל על עצמו תפקיד חדש למען טובת הכלל, ומיד כשהיה מסיים תפקיד אחד היה נוטל תפקיד חדש לטובת הרבים, כדי שבכל רגעיו ומשך ימי חייו יהיו הרבים צריכים לו, ובזכות זה האריך ימים, כיון שהקב"ה החזיקו בעולם לטובת כלל ישראל שהיו צריכים לו.

וכך אני, אמר הרב מפוניבז' לתלמידיו, בשעה כזאת שאני נמצא בסכנה רבה קודם ניתוח, ידע אני שהדרך המעולה להצילי היא העסק בצרכי הכלל, ולכן דווקא עכשיו אני מחפש איזה ענין

מי ששומר את עצמו וחוסם פיו מדיבורים אסורים, הרי עצם

הדבר מכפר לו על כל עוונותיו

וביותר יש להיזהר בימים אלו מדברים בטלים וכ"ש דיבורים אסורים כלשון הרע ורכילות ומחלוקת שהם מונעים התפילות לעלות למעלה, והמטמא את פיו בימים אלו הרי הוא מונע מכל תפילותיו דימים נוראים לעלות למעלה ח"ו.

ומאיך מי ששומר את עצמו וחוסם פיו מדיבורים אסורים, הרי מלבד מה שמנע עצמו מלהיכשל בחטא, הרי עצם הדבר מכפר לו על כל עוונותיו, וכמו שכתב רבינו הגר"א באיגרתו שחסימת פיו מדיבורים אסורים מכפרת על כל עוון, וכלשונו הזהב: "ועד יום מותו צריך האדם להתיישר, ולא בתעניתים וסיגופים רק ברסן פיו ובתאותו, וזהו התשובה, וזה כל פרי העולם-הבא, וזהו יותר מכל.

סגולת מאה ברכות

בעת היותי בראש העין, אמר לי זקן וקדוש אחד מזקני מקובלי תימן, שבתמן היו רואים נפלאות ממש באמירת מאה ברכות בכוונה, שבל עת שהיו גזירות או צרות בין ביחיד ובין ברבים, היו מקבלים על עצמם לומר מאה ברכות בכוונה ומיד היו רואים נפלאות, ותמה אותו זקן על שאצלנו אין מתעוררים מספיק לנהוג כן.

שם סופו, וע"ד מה שאמרו חז"ל (סנהדרין עא:): "בן סורר ומורה נידון על שם סופו".

וביותר יש להוסיף בזה ד"מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא", וכשם שבמשפט בני אדם, אם אחד הצדדים מראה לשופט שהוא מיואש מהצלתו, ולדעתו ברור שייחרץ דינו לרעתו, אז באמת השופט פוסק דינו לרע, ה"ה במלכותא דארעא אם האדם מיואש מעצמו ומכריז על עצמו שאין לו תקוה להינצל, אז מהפכים בזכותו רח"ל.

(לקט מתוך הספר 'ביאורים והנהגות על המועדים')

חדש לקחת על עצמי לטובת הכלל, ואז אהיה בטוח שהניתוח יעבור בשלום, כי הקב"ה יציל אותי למען קיום התפקיד החדש שהרבים צריכים לו.

על האדם לבטוח בכוחות עצמו

הנה כשם שצריך האדם לבטוח בקב"ה בראש השנה, כך צריך הוא גם לבטוח בעצמו שיש בכוחו לשוב בתשובה, כי אם האדם מיואש כבר מעצמו וחושב שלעולם לא יצליח לשוב בתשובה, שוב אין לו תקוה לשוב לה', ועי"ז הוא עלול להיות נידון ח"ו על

כשראיתי את הפרסום אודות התוכנית הנוכחית, ידעתי מיד שזאת התוכנית בה אוכל להצליח. יש בה את המרכיבים המושלמים עבורי

הרב יוסף אברהם הורביץ שליט"א מבני ברק מספר מדוע הצטרף לתוכנית החדשה של 'דרשו' העמוד היומי

• כאשר נחשפת לפירסום אודות התוכנית החדשה, מה היו

התחושות וכיצד הגעת למסקנה שהיא מתאימה עבורך?

כשראיתי את הפירסום אודות התוכנית הנוכחית, ידעתי מיד שזאת התוכנית בה אוכל להצליח. יש בה את המרכיבים המושלמים עבורי על מנת שאוכל ללמוד מסכתות שלמות בגמרא עם מסגרת מחייבת של שינון ובחינות, באופן שאינו משנה את עבודתי לפרנסתי כעורך תורני וללימודי ההלכה בהם אני מורגל מזה כמה שנים.

כמו כן, ישנה אפשרות להעמיק בהבנת החומר וגם להוסיף ניחוח הלכתי עם לימוד הפוסקים בכל סוגיא. כך שיש בזה עבורי גם מימד של לימוד הלכתי המעניק לי באופן אישי גם סיפוק רב יותר. כאחד שכבר נבחן מזה תקופה במסגרת "דף היומי בהלכה" של "דרשו", אני מכיר בערך העצום של המסגרת והבחינות ולכן אני יודע שההשתתפות שלי בתוכנית "עמוד יומי" תתרום לי רבות!

בשורה התחתונה - המטרה שלי בתוכנית החדשה היא לקנות ידיעה מקיפה בש"ס, תוך מתן דגש על הבנה טובה של הסוגיות וההלכה למעשה היוצאת מהן.

מאת: אלעזר גולדברג

בשורה טובה נודעה בשער בת רבים בשבועות האחרונים, עת פורסמה התוכנית החדשה של "דרשו" - לימוד ה"עמוד יומי", כשרבים רבים מתעניינים ונרשמים בהתלהבות עצומה. הרמנו טלפון לאחד מהנרשמים הרבים, הרב יוסף אברהם הורביץ שליט"א מבני ברק וביקשנו שיספר לנו על הצורך בתוכנית הזו, ההתרגשות לקראת התחלת הלימוד והתועלת הגדולה שהוא מקווה להפיק מהלימוד והשינון במסגרת החדשה.

• במה כבודו עוסק, וכיצד חש את הצורך בתוכנית החדשה?

ראשית - אספר מעט על המסגרות בהם אני מצוי כעת. בחצי הראשון של היום, בסדר בוקר, אני עובד בעריכה תורנית של הגהת והוצאת ספרי קודש ואחרי הצהריים, בסדר שני, אני לומד הלכה ללא מסגרת מחייבת.

אמנם, תמיד הרגשתי שאני זקוק למסגרת בה אוכל ללמוד גמרא עם "מחייב", על מנת שאוכל לקנות ידיעות בש"ס. הרגשה זו העיבה עלי מזה מספר שנים בהם לא הצלחתי למצוא את התוכנית המתאימה עבורי.

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

עוצמתו של יום הכיפורים היא, שמלבד מה שהקב"ה מוחל וסולח לנו - הוא גם מטהר אותנו! הקב"ה מנקה את נפשותינו כאילו לא חטאנו!

הגאון רבי יצחק קולודצקי שליט"א - מה עלינו לעשות בימים אלו?

בשופר. חז"ל ביטלו למיליוני יהודים, במשך אלפי שנים, את מצוות התקיעה בשופר. מדוע? אומרת הגמרא (סוכה מב, ע"ב): "גזרה שמא יטלנו בידו וילך אצל בקי ללמוד, ויעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים". אם פעם אחת יקרה, חלילה, שיהודי יטלטל את השופר בשוגג - זוהי כבר סיבה מספקת לבטל את המצווה היקרה והחשובה הזאת, מצווה המזכירה לפני השם יתברך את עקדת יצחק, מצוות שופר! עדיף שמיליוני יהודים לא יקיימו את המצווה ובלבד שיהודי אחד לא יעשה חטא בשוגג!

חז"ל הורו לנו באופן חד משמעי שזה פשוט לא משתלם! לא כדאי! עברה אחת בשוגג - חמורה בעיניהם ממצוות שופר לדורות. אין דבר חמור יותר, איום ונורא יותר, מאשר לעבור על איסור החטא יוצר פגם עמוק ביותר בנפשו של החוטא, ומזה צריכה לנבוע הבהלה מפניו, הפחד שלא למעוד בו.

החטא - נורא ואיום, אש שורפת. בר דעת נבהל מפניו כמו מפני מטען חבלה רב עוצמה!
לאחר שהבנו את עומק החטא נוכל להבין את משמעותו של יום הכיפורים:

כמה גדול חסד ה' עלינו שלמרות חומרתו הגדולה של החטאים. למרות הפגם העמוק שהם יוצרים בנפשותינו - הקב"ה מוחל לנו עליהם! ביום הכיפורים הקב"ה מפעיל מידה מיוחדת של סליחה ומחילה, ביום זה מתערור ים של רחמים!

זוהי השמחה הגדולה שצריכה להיות לנו ביום כיפור, ושעליה דיבר רבי ישראל סלנטר: אנו זוכים לכך שלמרות חומרתו העצומה של חטא - הקב"ה מתעטף ברחמים, וסולח ומוחל לנו על כל חטאינו. זאת ועוד: אדם עבר, לא עלינו, התקף לב. השם ישמור. אמבולנס, בית חולים, טיפול נמרץ, צנתור... אחרי שבועיים של אשפוז הוא יצא, ב"ה מבית חולים.

אבל, כידוע, הוא כבר לא אותו בן אדם... מלבד מה שעליו ליטול כמה וכמה תרופות באופן קבוע, חייו נעשו מוגבלים...

עוצמתו של יום הכיפורים היא, שמלבד מה שהקב"ה מוחל וסולח לנו - הוא גם מטהר אותנו! הקב"ה מנקה את נפשותינו כאילו לא חטאנו! כאילו לא קרה בכלל התקף לב...

ביום זה אנו זוכים לטהרה מיוחדת המביאה אותנו לקרבת אלוקים שאין למעלה ממנה. ביום זה ניתנת לנו טהרה המאפשרת לנו להעפיל עד כיסא הכבוד!

(מתוך 'דורש טוב')

כדי להבין מהי משמעותו העמוקה של היום הקדוש - יום כיפור, שומה עלינו לדעת תחילה מהי משמעותו העמוקה של המושג חטא. רק שנבין מהו חטא נבין מהו יום כיפור. נבין מה שאמר רבי ישראל סלנטר שגם אם יום כיפור היה חל פעם בשבעים שנה - היה עלינו לשמוח! קל וחומר כשהוא חל מידי שנה.

המעשה הבא ימחיש לנו מהו חטא:
מון הסטייפלר זצ"ל נטל בידו את כוס התה שעמדה על שולחנו ועמד ללגום ממנה. נכדו שישב לצידו, הבחין ביתוש קטנטן שצף בתוך הכוס, והעיר על כך לסבו הגדול.
הסטייפלר החוויר כולו. כל גופו רעד. הוא הניח את הכוס על השולחן.

למחרת בבוקר סיפר לנכדו: "כל הלילה לא ישנתי. לא יכולתי להירדם מרוב האימה שאחזה בי".

וזאת עלינו לדעת: כשהסטייפלר אומר: "כל הלילה לא ישנתי", פרושו כפשוטו! שכל הלילה הוא לא ישן, גם לא לרגע אחד! זה לא כמו שאם אני אומר משפט שכזה תהיה כוונתו שאולי רבע שעה לא נרדמתי.. הסטייפלר לא הצליח כל הלילה לעצום עין מרוב פחד.. שמא ... שמא הנורא מכל היה עלול לקרות לו.

במשך כל הלילה אחזה בו צמרמורת בזכרו את האסון הכבד שממנו ניצל...

הוא הרגיש כי "רגלי חסידיו ישמור" - הקב"ה שמר עליו מדבר נורא ואיום שהיה עלול, חלילה, לקרות לו...

איך ירגיש אדם שילך ברחוב, ולפתע יתפוצצו לידו חמישה מטעני נפץ, כל אחד - טון משקלו, ובחסדי שמים הוא לא נפגע? הרי בוודאי כל גופו ירעד. ברור שבמשך כמה חודשים הוא לא יוכל להירדם בלילה... ובעצם לא רק בלילה. כל היום וכל הלילה הוא ימשיך להיות בהלם... חמישה פיצוצים גדולים זה בהחלט דבר מבהיל מאוד...

הסטייפלר הרגיש כי הצלתו משתיית התה עם היתוש, כמוה כהצלה מחמש "בומבות" שהתפוצצו לידו... הוא הרגיש כי בשנייה האחרונה, הוא ניצל בחסדי שמים, מחמישה מטעני נפץ גדולים, שלא פגעו בו... לגביו איסור לאו של התורה כמוהו כפצצה רבת משקל... איסור הוא בבחינת אש! בכל ה"חובות הלבבות" אומר, שאדם צריך להרגיש שלנגוע ב'מוקצה' בשבת זה בדיוק כמו לדעת בגחלים בוערות.. זה כואב, זה שורף, זה מסוכן, זה מפחיד...
דוגמא נוספת: ידוע כי כאשר ראש השנה חל בשבת - לא תוקעים

"אני תמיד אומר, מי ששומע את החפץ חיים הזה, לא יכול לאחר מכן לחשוב על חטא במשך כמה חודשים לפחות. זה כמו פצצה שמרסקת את היצר הרע להרבה מאוד זמן"

מגיד המישרים הג"ר אליעזר יוטקובסקי, על עוצמת החרטה שצריכים להתחרט על כל חטא וחטא

שבע ומאושר...

"אז למה אנשים צריכים לצאת מהבית כל יום לעבודה קשה ומפרכת כדי שבסוף יהיה להם קצת כסף שבו הם יכולים בקושי לקנות מספיק אוכל לבני ביתם? למה???"

אבל האמת, אחרי ששאלנו שאלנו כל כך הרבה שאלות, די ברור שהתשובה עליהן מאוד פשוטה. כל ילד יודע שסבא אדם וסבתא חוה היו בגן עדן, לא חסר להם אוכל, ולא היתה להם בעיה של פרנסה, הם לא סבלו צער גידול בנים, ולא היו חולים. "ואז קרה אסון! סבתא חוה אכלה מעץ הדעת, ונתנה גם לסבא אדם הראשון. סבא וסבתא עשו עבירה אחת! אחת! ומאז אנחנו סובלים. אנשים מתים, בא יעקב אבינו ודאג שלא ימותו בלי לעשות תשובה ובלי להיפרד מהמשפחה, הוא שדרג את זה והפך אותו למשהו שמגיע בדרך כלל בשלבים, יש מחלה ואחר כך מגיע המלאך הממונה על הסיום.

"בגלל החטא גם נגזר עלינו להתאמץ בשביל הפרנסה, 'בזעת אפיך תואכל לחם', וזה גם עונה על השאלה של הבני ברקי שרוצה לדעת למה הוא כל כך מזיע..."

"אומר החפץ חיים הקדוש: כשאדם עובר עבירה, הוא גורם נזק עצום בעולמות העליונים. הוא משחית ומחבל באורות עליונים, מחריב עולמות שלמים. הוא מביא מוות וצער ומחלות וחורבן, אבל אין לו מושג בכלל עד כמה עצום הנזק של כל חטא. "בגלל זה לקח הקדוש ברוך הוא את החטא הראשון, חטא עץ הדעת, והראה לנו מה החטא הזה גורם בעולם הזה. עכשיו בואו נחשוב מחדש על כל הצרות שהיו בעולם מאז חטא עץ הדעת ועד עצם היום הזה, כמה נזק והרס וחורבן ומלחמות ורעב ומגיפות ושבי וביזה, וצער, וצרה וצוקה ונגע ומחלה באו בגלל אותו חטא. "עכשיו אנחנו צריכים להתבונן בזה ולהבין עד כמה חמורות ההשלכות של כל חטא וחטא. כשנבין שחטא עץ הדעת הוא רק דוגמא לכל שאר החטאים, אנחנו נאבד את כל החשק לחטוא.

"ולא רק שזה מוציא את החשק מהחטא, אלא שזה גם מטלטל אותנו וגורם לנו להבין מה זה נקרא להתחרט על העבר, מה נקרא חרטה אמיתית על החטא. אם היו עכשיו מראיינים את אדם הראשון לעלון הנפלא הזה ושואלים אותו, נו... אתה מתחרט שאכלת מעץ הדעת, מה הוא היה אומר? אי אפשר לתאר במילים

אנחנו ניצבים בימים של תשובה, כל אחד צריך ומשתדל לפשפש במעשיו, למצוא את הדברים הלא טובים שעשה, להתחרט עליהם מעומק הלב, לכפר עליהם ולקבל על עצמו שלא לחזור לסורו בשנה הבאה ובכלל, אף פעם.

"קורה שיהודי חוטא חלילה וחס, ולאחר מכן הוא רוצה לעשות תשובה. הוא מבין שמעשיו לא היו כשורה, ושצריך לחזור עליהם בתשובה. עושים וידוי דברים, חרטה, עזיבת החטא, קבלה לעתיד. אבל מה זה אומר חרטה? איך אפשר להתחרט על משהו שאנחנו לא מבינים את החומרה שלו? כדי להתחרט, צריך קודם כל להבין כמה החטא חמור, ועל זה יש הסבר מופלא של מרנא החפץ חיים. "אני תמיד אומר, מי ששומע את החפץ חיים הזה, לא יכול לאחר מכן לחשוב על חטא במשך כמה חודשים לפחות. זה כמו פצצה שמרסקת את היצר הרע להרבה מאוד זמן."

השאלות הקשות

"אבל לפני שנגיע לחפץ חיים יש לי כמה שאלות שאני רוצה לשאול את הקוראים הנפלאים שלנו..."

"השאלה הראשונה: למה אנו לא חיים לנצח, מה היה רע שכל אחד מאתנו יחיה לנצח?"

"השאלה השנייה: למה ברא הקב"ה חולי בעולם, למה להיות חולים? אי אפשר שבנאדם ש'נגמרה לו הוויזה' פשוט ילך ברחוב ייפול במקום, למה צריך לסבול כל כך קודם לכן?"

"שאלה שלישית: אני בדקתי אצלי בסלון של הבית את העציצים, לא פעם אחת ולא פעמיים. עשרות פעמים בדקתי, ניסיתי לראות אם הם מצמיחים שטרות של כסף, או אולי מטבעות של זהב. תאמינו או לא, אבל בכל פעם הבדיקה יצאה שלילית. אף פעם לא צמח לי כסף בעציץ.

"אני לא מבין למה? מה אכפת לקב"ה שיהיה לי מספיק כסף, בשפע? למה אני ואתם וכולנו צריכים להתייגע ולעמול קשה כדי להתפרנס, מי במשרה תורנית או חינוכית ומי במלאכת כפיים או בעבודה משרדית. למה אנחנו צריכים לעבוד כדי להשיג כסף?"

"אתמול ראיתי חתול מסכן שמהלך ברחובות בני ברק. הוא היה נראה רעב מאוד. ואז הוא זינק ברגע אחד לתוך פח גדול שעמד בסמוך, נבר קצת בין שקיות האשפה, מצא שאריות של דג וחצי שניצל שילד מפונק לא סיים בארוחת הצהרים, אכל החתול בשמחה מרובה, ואחרי כמה דקות יצא מהפח כשהוא

”וכשתהיה כזאת חרטה עמוקה על החטא, אין ספק שזה נקרא לשוב אל ה', תשובה אמיתית, תשובה שלמה, תשובה מאהבה ומיראה. ויהי רצון שבזכות התשובה נזכה לגמר חתימה טובה, ולגאולה השלימה במהרה.”

את עוצמת החרטה, נכון? כזאת חרטה אנחנו צריכים להגיש על כל קריאת שמע שלא קראנו בזמנה חלילה וחלילה, על כל חילול שבת קטן שחיללנו בלי משים בגלל שלא ידענו כראוי את ההלכה, על כל לשון הרע קטן שאמרנו כי לא הצלחנו להתאפק ובגלל שהוא היה ממש ממש עסיסי ואי אפשר לוותר עליו.

מאות ואלפים זורמים לכיוון הארמון, אלו לבושים בהידור כמקובל ואלו בבגדים פשוטים ורגילים, היו כאלו שבאו אפילו עם בגדי עבודה מהוהים. הוא לא הבין שום דבר, מה קורה בארמון שהוא לא יודע עליו? איזה אירוע יש שלא היה עליו שום פרסומת?

הרב ישראל היימן על הימים הגדולים בהם אנו עומדים

”נראה לך שאני גם יכול להיכנס?” שאל המנקה את בן שיחו. וודאי, ענה לו האיש. לא שמעתי שהמלך מפלה בין אדם לרעהו. אם אתה נתין המדינה הזו, הרי שאתה זכאי להיכנס אליו גם כן. הנה גם אני צועד אל ראש התור. בא, תעמוד איתי ונמתין יחד.

המנקה לא ידע את נפשו מהתרגשות. הוא ניסה לדמיין את עצמו עומד אל מול המלך. הוא הסתכל על עצמו, בבגדיו הפשוטים ובמטאטא וכף האשפה שבידו ולא האמין שככה תראה הפגישה הראשונה שלו עם המלך הנערץ.

”תגידי.” הוא פנה לבן שיחו שחיכה לפניו בתור. ”מה אתה למשל הולך לבקש מהמלך? במה אתה עוסק?”
אני צורף, עונה האיש. אני הולך לבקש כלי צורפות חדשים עדינים ומשוכללים וקילו זהב. יותר מזה אני לא יכול לשאת בשני ידי, לכן לא אוכל לבקש.

ומה אתה, פונה האיש למנקה בשאלה, מה אתה חושב לבקש? ”בזה בדיוק אני מתחבט כרגע, ענה המנקה. אני מתלבט בין מטאטא יותר רחב ואיכותי שיגרום לי לגמור יותר מוקדם את העבודה לבין כף אשפה עם מקל ארוך שישאיר את גווי המכופף ישר יותר כך שיהיו לי פחות ייסורים. לא יודע מה עדיף.”

האיש שמולו התאפק לא לגחך... כנראה שלא הבנת כל כך את העיקרון, פנה אליו אחרי דקה. המלך לא מוגבל בכסף או באפשרויות, יש לו הרבה יותר ממה שאתה יכול לדמיין, בעיקרון אתה יכול לבקש גם וגם. אבל אם אתה שואל אותי, תנסה להיות יצירתי כי יש לו הרבה הרבה יותר ממטאטא וכף אשפה חדשים בשבילך.

במילים אלו נכנס האיש לתורו אצל המלך. המנקה לא הספיק להרגיש איך התקדם התור, הנה עוד רגע הוא עומד גם הוא לפני המלך לבקש את צרכיו. הוא הוגיע את מוחו במחשבה. תורו הגיע. היועצים והלבלרים שסובבים את המלך עיוו את

את המשל הבא שמעתי לפני שנים, אינני זוכר היכן ומתי. הוא ממחיש במדויק נקודה מאפיינת לימים נשגבים אלו.

פועל הנקיון של שכונת ארמון המלוכה בעיר הבירה ראה דבר או שניים במהלך עבודתו, כרכרות מפוארות, שועי עולם ונגידי ארץ, את כל סוגי האנשים. כל אלו עברו תמיד ברחובות אותם הוא מנקה כל יום. הוא חי נושם ומרגיש את האווירה המיוחדת שיש סביב הארמון בכל ימות השנה.

האמת, מעולם הוא לא זכה להיכנס פנימה, רק לפעמים כשיש ביקור מעניין במיוחד או אירוע יוצא דופן. אז השערים נפתחים לרווחה, והוא, המנקה הפשוט, אמנם לא נכנס לתוך הארמון, אבל לפחות יש לו זווית ראייה נוחה על החצר. גם משהו שהרבה אזרחים היו רוצים ואין להם...

אבל גם אחרי עשרות שנים של עבודה סביב הארמון יום כזה לא זכר המנקה.

מאות ואלפים זורמים לכיוון הארמון, אלו לבושים בהידור כמקובל ואלו בבגדים פשוטים ורגילים, היו כאלו שבאו אפילו עם בגדי עבודה מהוהים. הוא לא הבין שום דבר, מה קורה בארמון שהוא לא יודע עליו? איזה אירוע יש שלא היה עליו שום פרסומת? ניגש המנקה לאחד מהמתקהלים, שאל אותו לפרש ההתרחשות, וקיבל תשובה שהכניסה אותו להרהורים עמוקים.

היום יום היובל להכתרת המלך, זה לא מכבר פורסם שביום זה המלך יקבל כל מי שמבקש לראות את פניו, המלך יקבל את ברכות העם וכן יֵעָנֶה לכל בקשה שקשורה לענייני עבודה. כל מי שרוצה לבקש משהו שקשור למקצוע בו הוא עוסק בפועל יוכל לבקש ואף לקבל את מבוקשו ובלבד שיוכל לצאת מארמון המלך ובקשתו בידיו בלי להזדקק לעגלות או קרונות מסע.
”אוהו, זה מעניין.”

המנקה שקע בהרהורים. הוא חשב לעצמו האם גם הוא יכול לזכות בפעם הראשונה בחייו להיכנס לארמון המלוכה ולראות את פני המלך, אולי גם לקבל איזה מתת יד קטנה ממנו.

עומדים אנו בשער המלך. הימים הגדולים בהם אנו עומדים בחצר הארמון בעיצומם. עוד רגע אנו נכנסים אל הפגישה הגדולה עם מלכו של עולם ביום הקדוש והנורא - יום הכיפורים הבא עלינו לטובה.

כמה אכזבה יש כל פעם למי שלא נצל, כמה פעמים אנו מרגישים שהיינו יכולים יותר. זה עניין של להשקיע מחשבה בתכנון נכון. אם נזכור את המשמעות של לפני מי אנו עומדים ואת היכולת שלו לתת... לא נתפס לקטנות. לא ניטפל למטאטא הטפשי.

הוא יכול הרבה יותר! קודשא בריך הוא ששלו הכל ואין כח לעצרו בשום עניין, יכול ורוצה לתת לנו הרבה יותר ממה שאנו יכולים לדמיין. אם נחשב נכון את יחסי הכוחות נדע גם איך ומה לבקש!

גמר חתימה טובה.

פניהם, הריח המראה והצורה לא התאימו בימים כתיקונם לארמון המלוכה.

אבל המלך לא התרשם מכל זה. קולו המלטף שאל אותו מה עיסוקו. הוא ענה שהוא מנקה כבר שנים ארוכות את הרחובות הסמוכים כאן לארמון. יותר מזה לא הצליח לענות. "ומה בקשתך?" שאל המלך.

ובכן, הייתי רוצה מטאטא מזהב משובץ ביהלומים שאוכל לטאטא איתו אשפה של יהלומים ולכלוכי זהב בחדר אוצרותי של המלך.

היועצים נכנסו להלם קל... אבל המלך סימן בידו לבלבל, הוא עמד בכל הכללים. ביקש משהו שקשור לעבודה ושאין צורך בעגלות בשביל לקחת אותו...

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע בחר החפץ חיים לגור בראדין?

קידושין דף ל"ז

עבודת כוכבים

אחרת, משום שבכל ארץ פולין לא היה בנמצא אפילו עיירה אחת שלא היה שם קלויסטער (=כנסיה), פרט להעיר ראדין, שהיתה עיירה קטנה שלא היה בתוכה קלויסטער (אלא מחוצה לה), ולכן אהב לישב ולגור בה.

(מאיר עיני ישראל)

בפירוש המשניות להרמב"ם (מס' ע"ז פ"א מ"ד) כתוב וז"ל, כל עיר של אומה שיהיה להם בה בית תיפלה שהוא בית עבודת כוכבים בלא ספק אותה העיר אסור לעבור בה בכוונה "וכל שכן לדור בה", עכ"ל.

ואמר רבי דוד פרנקל זצ"ל: שמעתי, הטעם מה שהחפץ חיים היה גר כל ימיו בעיירה הקטנה ראדין, ולא יצא להתיישב בעיר

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הנמצא בדרך ללא כלי לנטילת ידיים - האם רשאי לאכול פת ללא נטילה?

והכלי.

ואם צריך לשם כך לנטות מדרכו, או לשוב לאחוריו - דינו כדין הנמצא בביתו, שאם אין מים או כלי במרחק של פחות מ'18 דקות, רשאי לאכול ללא נטילת ידיים. וראה להלן פרטים נוספים בדין זה.

[שו"ע קסג, א, משנ"ב ג, שעה"צ ג, וביה"ל ד"ה בריחוק; בו"מ דרשו, 3-1; וראה שו"ע קנח, ד]

מי שיש הפסקת מים בביתו, ואין לו מים לנטילת ידיים - אם במרחק הליכה או נסיעה של פחות מ'18 דקות ניתן להשיג מים, אינו רשאי לאכול פת, או 'דבר שטיבולו במשקה' (ראה במקורות), ללא נטילת ידיים.

ואם נמצא בדרך, ואין ברשותו מים, או שאין ברשותו כלי הראוי לנטילה, ובהמשך דרכו, במרחק הליכה או נסיעה של 72 דקות, יש מים או כלי - עליו להמתין עד שיגיע למקום המים

כיצד יש לעטוף את הידים כשמותר לאכול ללא נטילה?

וכשאוכל ללא נטילה, יעטוף את שתי ידיו, דהיינו כפות היד והאצבעות, במפית, שקית וכדומה. ואם אינו יכול לעטוף את שתי הידים, יעטוף יד אחת ויאכל רק בעזרתה. ואם אין לו אפשרות לעטוף את ידיו כלל, לכל הפחות יאכל באמצעות מזלג, כף, וכדומה.

[שו"ע קסג, א, משנ"ב ה-ז, שעה"צ ד וז, וביה"ל ד"ה אם; וראה שם ד"ה בריחוק, ושוה"ל ס"ב]

כאמור, אם לא ניתן להשיג מים במרחק מסוים - מותר לאכול פת ללא נטילת ידיים. ודין זה אמור אף כשאין ודאות שלא ניתן להשיג מים במרחק האמור; אולם, אין להקל במקרה של ספק אלא באופן שהוא רעב מאוד, ואין ברשותו אוכל אחר מלבד לחם. ויש מהראשונים שכתבו, שאף במקרה שבודאי לא ניתן להשיג מים, אין להקל באכילה ללא נטילת ידיים, אלא כשנצרך מאוד לאכילת הלחם, כגון מחמת חולשה מיוחדת.

האם מותר לתת דבר מאכל לאדם שאינו מברך ואינו נוטל ידיים?

יברך ויטול - מותר לתת לו דבר מאכל, ויש מחמירים; ואם מדובר בעני - אין להחמיר, אך ראוי לומר לו שיברך ויטול. ויש מפוסקים זמננו שהקלו באופנים מסוימים בנוגע למתן דברי מאכל לאנשים הרחוקים משמירת המצוות, כדי לקרבם, או כדי שלא להרחיקם.

[שו"ע קסב, ב, ומשנ"ב יא-יב; בו"מ דרשו, 11-8; וראה ביה"ל ד"ה ואסור]

אדם שאינו שומר תורה ומצוות ואינו מברך לפני אכילתו - אסור לתת לו דבר מאכל משום איסור 'וְלִפְנֵי עֵינָי לֹא תִתֵּן מִכֶּשֶׁל'; וכל שכן שאסור לתת לו לחם, משום שמכשילו גם באכילה ללא נטילת ידיים. וכן אסור לסייעו באכילה, משום איסור 'מסייע לעוברי עבירה'; (וראה במקורות).

ואם אומר לו שיברך ויטול את ידיו - מותר לתת לו דבר מאכל, משום שיתכן שיברך ויטול. וכמו כן, אדם שאין ודאות לגביו שלא

* מי שיש לו מכה או חתך בידו, ועליהן תחבושת, ואם יסירנה יגבר הכאב - כך שאין חשש שיסירנה במהלך הסעודה - יוצא ידי חובת נטילת ידים בנטילת חלק היד המגולה בלבד.
* בנטילת ידים שופכים בדרך כלל רביעית מים ויותר בבת אחת. ומי שיש תחבושת על ידו, ראוי שיקפיד על כך במיוחד.
* מי שאינו יכול ליטול את ידיו מסיבה כלשהי, כגון שיש תחבושת על ידו אשר לדברי הרופאים אסור שיגעו בה מים - יעטוף את ידיו במפית, שקית וכדומה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן לקרוא בתורה עם שֶׁקֶף שמודפסים עליו הניקוד והטעמים?

הדבר מותר, כיון שהאותיות נראות היטב דרך השקף, והניקוד והטעמים אינם כתובים בספר התורה עצמו, ואף על פי כן - אין הדעת נוחה מהנהגה חדשה כזו, ויש לנהוג כפי שכתבו הפוסקים על מקרה כזה, שיקרא אחד מתוך החומש באוזני ה'בעל קורא', כאמור לעיל.

[בו"מ דרשו קמב, 13]

בקהילה אחת שלא היה בה 'בעל קורא' שידע את הניקוד והטעמים בעל פה, רצו לסדר שֶׁקֶף פלסטיק, אשר יודפסו עליו הניקוד וטעמי המקרא לפי השורות שבספר התורה, ובשעת הקריאה יניחו את השקף על גבי הספר, וכך יוכל כל אדם לקרוא מתוך הספר תורה ללא שיצטרך לשנן את הניקוד והטעמים. ושאלו על כך את אחד מפוסקי זמננו, והשיב כי אומנם מן הדין

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il